

ZARZĄDZENIE NR 98
DYREKTORA GENERALNEGO LASÓW PAŃSTWOWYCH

z dnia 7 grudnia 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia „Programu czynnej ochrony populacji głuszca i cietrzewia na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe”

ZP.0210.4.2022

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy o lasach¹, zwanej dalej ustawą, w związku z § 6 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe² – w wykonaniu zadań wynikających z obowiązku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, określonego w art. 33 ust. 3 pkt 8 ustawy³, a ponadto mając na względzie art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy⁴ – postanawiam, co następuje:

¹ Art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 672) stanowi, że „Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych”.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r.; w § 6 Statut Lasów Państwowych stanowi, że w wykonaniu zadań określonych przez ustawę o lasach oraz przez przepisy wykonawcze do ustawy, a także inne przepisy prawa, Dyrektor Generalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące w Lasach Państwowych.

³ Art. 33 ust. 3 pkt 8 ustawy stanowi, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych.

⁴ Art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy stanowi m.in., że środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone również na wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej.

§ 1

Zatwierdzam do stosowania i użytku służbowego „Program czynnej ochrony populacji głuszca i cietrzewia na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Działania opisane w Programie mogą być realizowane przez zainteresowane jednostki organizacyjne PGL LP.
2. Realizacja działań opisanych w Programie stanowi wspólne przedsięwzięcie jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, o którym mowa w art. 58 ust. 2 pkt 1 ustawy.
3. Przedsięwzięcie to może być finansowane:
 - 1) ze środków funduszu leśnego, przy zachowaniu przepisów zarządzenia nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 października 2020 r. w sprawie jednolitych zasad gospodarowania środkami funduszu leśnego w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych;

- 2) z innych źródeł krajowych i zagranicznych, a w szczególności ze środków własnych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub budżetu Unii Europejskiej.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2023 r.

**p.o. DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH**
Józef Kubica

**Załącznik do Zarządzenia nr 98
Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych
z dnia 7 grudnia 2022 r.**

Program czynnej ochrony populacji głuszca i cietrzewia na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Zatwierdzam do użytku służbowego:

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH

1. Cel programu

Celem programu jest zachowanie zagrożonych wyginięciem populacji głuszca *Tetrao urogallus* oraz cietrzewia *Lyrurus tetricus* występujących na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz poprawa parametrów populacyjnych ww. gatunków poprzez realizację działań ochronnych.

2. Uczestnicy programu

W programie uczestniczyć mogą zainteresowane jednostki organizacyjne PGL LP wykonujące działania na rzecz ochrony populacji głuszca i cietrzewia.

3. Czas trwania programu

Program ma charakter ciągły. Czas realizacji poszczególnych działań ochronnych przez jednostki organizacyjne PGL LP jest zależny od potrzeb występujących w ostojach głuszca lub cietrzewia.

4. Zakres działań ochronnych realizowanych w ramach wewnętrznych inicjatyw jednostek organizacyjnych PGL LP

Do działań ochronnych realizowanych w ramach wewnętrznych inicjatyw jednostek organizacyjnych PGL LP na rzecz ochrony populacji głuszca i cietrzewia należą:

- a) działania z zakresu kształtowania siedlisk w ostojach gatunków:
 - kształtowanie struktury roślinności m.in. poprzez przerzedanie zadrzewień, odkrzaczanie powierzchni otwartych, wykaszanie powierzchni otwartych, wynoszenie biomasy, usuwanie obcych gatunków roślin, koszenie borówczysk, kontrolowane wypalanie wrzosowisk, wzbogacanie ostoi w gatunki roślin pożytecznych dla ww. gatunków;
 - przywracanie naturalnych stosunków wodnych m.in. poprzez budowę lub konserwację urządzeń ogranicza-

jących spływ wody, likwidację infrastruktury melioracyjnej wpływającej niekorzystnie na siedliska głuszca i cietrzewia;

- b) działania z zakresu ograniczania presji drapieżników:
 - redukcja liczebności ssaków drapieżnych oraz utylizacja tusz;
 - odłów i translokacja jastrzębi;
 - zakup wyposażenia niezbędnego do realizacji odłowów;
- c) działania z zakresu ograniczania zagrożeń antropogenicznych:
 - demontaż lub uwidacznianie grodzień leśnych;
 - ograniczanie presji turystyczno-rekreacyjnej w ostojach gatunków;
 - kanalizowanie ruchu turystycznego;
 - montaż tablic informacyjnych w ostojach;
 - działania edukacyjne i promocyjne;
- d) działania z zakresu reintrodukcji gatunków:
 - przygotowanie lub wyposażenie powierzchni adaptacyjnych;
 - budowa, montaż, naprawa lub demontaż wolier adaptacyjnych;
 - zakup karmy dla ptaków i dokarmianie ptaków;
 - nadzór nad powierzchniami adaptacyjnymi;
 - opieka weterynaryjna;
 - opieka naukowa;
 - zakup ptaków do wsiedleń wraz z transportem;
 - translokacja ptaków z zagranicy;
 - zakup produktów, środków lub materiałów niezbędnych do prowadzenia wsiedleń;
- e) działania z zakresu inwentaryzacji lub monitoringu populacji i ostoi:
 - prowadzenie obserwacji ostoi;
 - prowadzenie inwentaryzacji lub monitoringu liczebności populacji cietrzewia lub głuszca;

- prowadzenie monitoringu wsiedlanych ptaków;
 - prowadzenie inwentaryzacji lub monitoringu populacji ssaków lub ptaków drapieżnych;
 - prowadzenie monitoringu genetycznego;
 - zakup i obsługa fotopułapek;
 - zakup i obsługa nadajników telemetrycznych;
 - zakup obrączek ornitologicznych;
 - zakup innego wyposażenia służącego prowadzeniu monitoringów;
- f) organizacja spotkań i warsztatów służących wymianie informacji i koordynacji działań między jednostkami;
- g) ponoszenie nakładów na budowę środków trwałych w ośrodkach hodowli głuszca i cietrzewia;
- h) tworzenie opracowań, ekspertyz oraz opinii wspomagających osiągnięcie celów programu, w tym m.in. tworzenie planów zarządzania ostojami, podsumowywanie uzyskiwanych wyników oraz formułowanie zaleceń ochronnych;
- i) inne niż ww. działania niezbędne do osiągnięcia celów niniejszego programu.

5. Zasady refundacji poniesionych wydatków ze środków funduszu leśnego

Środki funduszu leśnego mogą zostać przeznaczone na refundację poniesionych wydatków na działania ochronne realizowane w ramach niniejszego programu, przy uwzględnieniu następujących uwarunkowań:

- a) środki funduszu leśnego mogą stanowić wkład własny do wydatków kwalifikowanych w projektach współfinansowa-

nych ze źródeł zewnętrznych, realizowanych przez jednostki organizacyjne PGL LP;

- b) środki funduszu leśnego mogą stanowić do 100% dofinansowania wydatków niekwalifikowanych w projektach współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, realizowanych przez jednostki organizacyjne PGL LP, w szczególności tych, które wpisują się w zakres działań ochronnych wyszczególnionych w punkcie nr 4;
- c) środki funduszu leśnego mogą stanowić do 100% dofinansowania wydatków poniesionych na działania ochronne wyszczególnione w punkcie nr 4, realizowane w ramach wewnętrznych inicjatyw jednostek organizacyjnych PGL LP;
- d) jeśli w wyniku realizacji działań ochronnych nadleśnictwo uzyskuje przychody z tytułu sprzedaży drewna, wartość dofinansowania ze środków funduszu leśnego będzie pomniejszona o wartość tych przychodów;
- e) w odniesieniu do działalności ośrodków hodowli cietrzewia i głuszca, środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone wyłącznie na refundację poniesionych nakładów na budowę środków trwałych;
- f) zakres rzeczowo-finansowy działań podlegających refundacji w danym roku, ustalany jest na etapie budowy planów finansowo-gospodarczych PGL LP zgodnie z procedurą ujmowania zadań w planie wydatków funduszu leśnego ustaloną w rozdziale 2 Zarządzenia nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 września 2020 r. w sprawie jednolitych zasad gospodarowania środkami funduszu leśnego.